

Gäller för: Verksamhet Specialistmedicin, Cystisk fibros mottagning Sahlgrenska

Giltig från: 2026-03-17

Innehållsansvar: Petrea Ericson, (peter7), Överläkare

Giltig till: 2028-03-17

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Björn Lindkvist, (bjoli6), Verksamhetschef

CF – Överkänslighet och allergi

Förändringar sedan föregående version

Verksamhetstillhörighet ändrad. Länk till styrande dokument under rubrik Relaterad information ändrad.

Bakgrund och syfte

Information angående överkänslighet och allergi vid reaktioner på antibiotika för patienter med cystisk fibros. Reaktioner på antibiotika är vanliga. Ofta drabbas patienter som får behandling mot en allvarlig infektion med höga doser av ett eller flera antibiotika. Man kan enkelt dela in läkemedelsreaktionerna i fyra grupper.

- 1) Hudutslag – med eller utan klåda – som kommer först efter ett par dagars behandling. Detta är den vanligaste reaktionen. Dessa reaktioner är i princip aldrig IgE medierade eller allvarliga, men kan vara besvärande.
- 2) Reaktioner i form av urticaria, klåda i mun och svalg samt astma är i större utsträckning IgE medierade och potentiellt allvarliga, framför allt vid ny exponering.
- 3) Allvarlig IgE medierad reaktion med allmänpåverkan och blodtrycksfall med/utan urticaria och astma.
- 4) Andra reaktioner på antibiotika är vaskulit, serumsjuka och ledvärk. Man får här i det enskilda fallet bedöma ev. utredning och ytterligare behandlingsförsök. Dessa reaktioner är inte heller IgE medierade.

Förutsättningar

Läkare och vårdpersonal vid Cystisk fibros mottagning vuxen Sahlgrenska, sektion Lungmedicin, verksamhet Specialistmedicin, Område 6, Sahlgrenska Universitetssjukhuset ansvarar för att utföra arbetet enligt gällande rutin.

Sektionschef och vårdenhetschef ansvarar för att rutinen är känd och följs.

Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar/lagar.

Utförande

Överkänslighet av ospecifik typ

Ingen ytterligare utredning behövs men risken är stor att patienten ska reagera på liknande sätt vid förnyad behandling. Förebyggande behandling med antihistaminer från första behandlingsdagen har ofta en god effekt. Ge T. Desloratadin 5 mg eller T. Cetirizin 10 mg x 1–3. Ibland krävs antihistamin före varje infusion.

Misstanke IgE medierad allergi

Pricktest är sällan indicerat men vid tveksamhet bör man diskutera muntligen med erfaren allergolog. Pricktest bör göras först en månad efter läkemedelsreaktionen och med patienten antibiotikafri. Pricktestet kan bli falskt negativt vid pågående antihistamin och kortisonbehandling.

Allvarlig reaktion

Ska dokumenteras i patientjournal under läkemedelsöverkänslighet med ATC-kod och kommentar. I speciella fall kan utredning och desensibilisering under samtidig noggrann övervakning och behandling med kortison och antihistamin, eventuellt på IVA, övervägas på dessa patienter.

Avsteg från rutin

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i journalsystemet om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControl PRO.

Uppföljning

Utvärdering och revidering av rutindokumentet ska ske vid behov, dock senast två år efter godkännande. Ansvar för revidering har sektionschefen eller av denne utsedd person.

Relaterad information

Se även styrdokument/rutin CF – Uppdoseringsschema vid misstänkt läkemedelsöverkänslighet

Socialstyrelsen: [Cystisk fibros - Socialstyrelsen](#)

Riksförbundet för Cystisk fibros, [Riksförbundet Cystisk Fibros \(RfCF\) - Funktionsrätt Sverige \(funktionsratt.se\)](#)

Flera rutiner för cystisk fibros (CF) finns på: [Styrande och stödjande dokument Specialistmedicin - Sahlgrenska Universitetssjukhuset](#) under rubrik Styrande dokument lungmedicin allergologi.

Arbetsgrupp

Framtagen av: Marita Gilljam, överläkare

Denna version reviderad av: Petrea Ericson, Överläkare.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Specialistmedicin, Cystisk fibros
mottagning Sahlgrenska

Innehållsansvar: Petrea Ericson, (peter7), Överläkare

Granskad av: Susanne Höglund, (susca9), Sektionsledare, Maria Petersen, (marwa43), Vårdenhetschef, Karin Rahm, (karra1), Sektionschef

Godkänd av: Björn Lindkvist, (bjoli6), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9788-135611145-48

Version: 7.0

Giltig från: 2026-03-17

Giltig till: 2028-03-17